

**Döner Sermaye İşletmelerinin; Damga V.K -
Kurumlar V.K – Gelir Vergisi Kan. – KDV Kan.
ve VUK Karşısındaki Sorumlulukları ve
Sorumlular
Eğitim Sunusu**

1

**HAZIRLAYAN
SUAT AKSU
İÇ DENETÇİSİ**

Konu Başlıkları

2

- **I- Damga Vergisi Kanunu**
- **II -Kurumlar Vergisi Kanunu**
- **III- Gelir Vergisi Kanunu**
- **IV- Katma Değer Vergisi Kanunu**
- **V- Vergi Usul Kanunu**
- **VI- Defterlerin Onayı**

I - DAMGA VERGİSİ KANUNU

3

- **VERGİNİN KONUSU**
- **MÜKELLEFİYET**

Verginin Konusu

4

- **488 sayılı Damga Vergisi Kanununun**
- 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kâğıtların damga vergisine tabi olacağı;
- 3 üncü maddesinde damga vergisinin mükellefinin kâğıtları imza edenler olduğu, resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kâğıtların damga vergisini kişilerin ödeyeceği;
- 8 inci maddesinde, bu Kanunda yazılı **resmi daireden maksadın** genel ve katma bütçeli daire ve idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köyler olduğu ve bu dairelere bağlı olup **ayrı tüzel kişiliği bulunan iktisadi işletmelerin resmi daire sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.**

Döner Sermaye İşletmelerinin DVK Kapsamında Değerlendirilmesi

5

- 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 58 inci maddesine göre kurulan ve **ayrı bir kuruluş kanunu ile ayrı bir tüzel kişiliği bulunmayan Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün**, Damga Vergisi Kanununun 8 inci maddesine göre **resmi daire** olarak kabul edilmesi gerekir.
- Bu kapsamda düzenlenen kâğıtlardan dolayı Damga Vergisi mükellefi kişiler olacaktır.
- Ancak bu kâğıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumların müteselsilen sorumlu olacaktır.

II - KURUMLAR VERGİSİ KANUNU

6

- **VERGİNİN KONUSU**
- **MÜKELLEFİYET**
- **MUAFİYET**

5520 Sayılı KVK Verginin Konusu

7

- **Kurumlar vergisinin konusu**, Kanununun 1 inci maddesinde sayılan kurumlarca elde edilen kurum kazancıdır. Buna göre, sermaye şirketleri, kooperatifler, **iktisadi kamu kuruluşları**, dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler ile iş ortaklıklarının **kazançları kurumlar vergisine tabidir.**

KVK Mükellefler Kimlerdir?

8

- Kanununun 2 nci maddesinde, **tüzel kişiliklerinin bulunup bulunmadığına** bakılmaksızın, kurumlar vergisine tabi olan mükelleflerin nitelikleri açıklanmaktadır.

KVK Mükellefler Kimlerdir?

9

- **Sermaye şirketleri**
- **Fonlar**
- **Kooperatifler**
- **İktisadi kamu kuruluşları**
- **Dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler**
- **İş ortaklıkları**

(1) Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde Mükellefiyet

10

- **2.3. İktisadi kamu kuruluşları**
- **2.3.1. Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olan ticarî, sınaî ve ziraî işletmeler**

(1) Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde Mükellefiyet

11

- İktisadi kamu kuruluşları, kamu idare ve kuruluşlarına ait veya bağlı olan tüm iktisadi işletmeleri kapsar.
- Bu nedenle **iktisadi kamu kuruluşları kavramı**, hem kamu iktisadi teşebbüslerini hem de kamu kurum ve kuruluşlarına ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen iktisadi kuruluşlar ile **döner sermayeli kuruluşları da kapsamına alır.**

(1) Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde Mükellefiyet

12

- **İktisadî kamu kuruluşlarının**
 - kazanç amacı gütmemeleri,
 - faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması,
 - tüzel kişiliklerinin olmaması,
 - bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmaması**mükellefiyetlerini etkilemeyecektir.**

(1) Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde Mükellefiyet

13

- **Mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması,**
- **kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesi de**
- **bunların iktisadî niteliğini değiştirmeyecektir.**

(1) Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde Muafiyetler

14

- Kamu idare ve kuruluşları tarafından
- tarım ve hayvancılığı,
- bilimi,
- fenni ve güzel sanatları öğretmek,
- yaymak, geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla işletilen
- okullar, okul atölyeleri,
- konservatuarlar,
- kütüphaneler,

(1) Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde Muafiyetler

15

- tiyatrolar,
- müzeler,
- sergiler,
- numune fidanlıkları,
- tohum ve hayvan geliştirme ve üretme istasyonları ile yarış yerleri,
- kitap, gazete ve dergi yayınevleri ve benzeri kuruluşlar Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında kurumlar vergisinden muaftır.

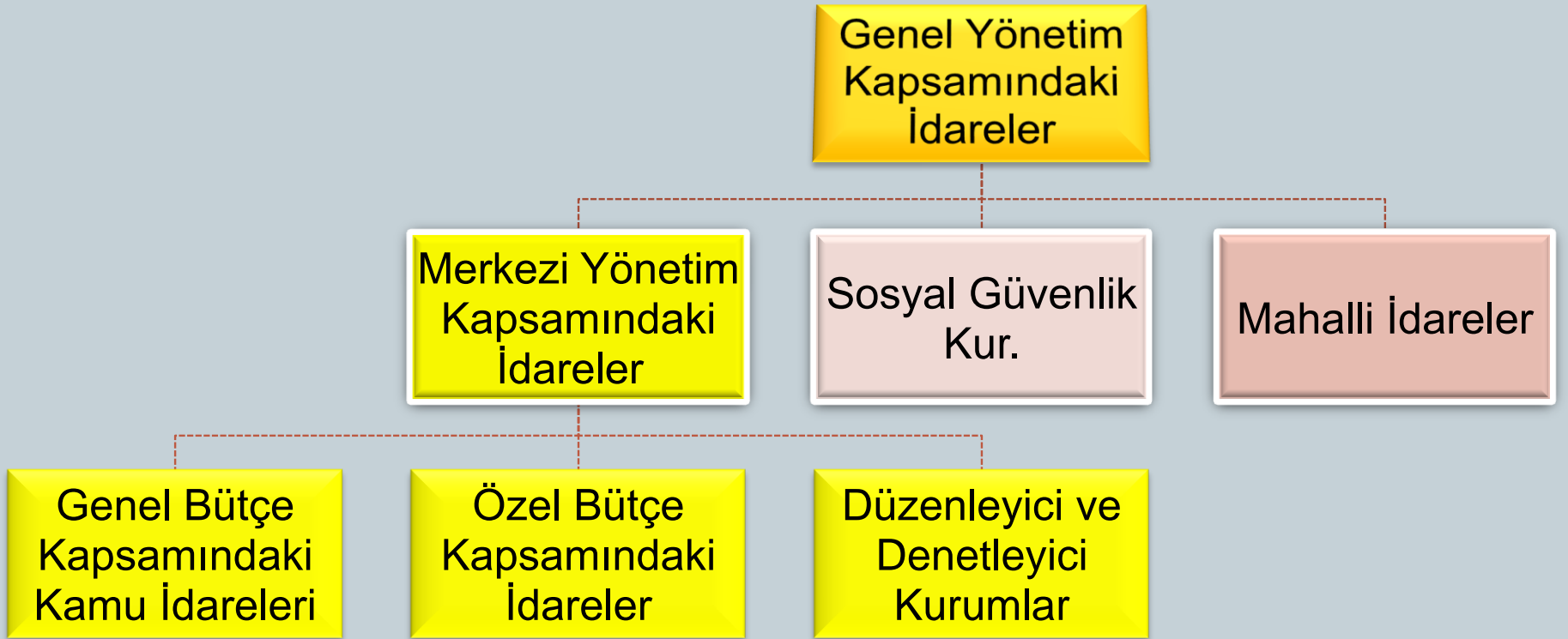
(1) Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde Muafiyetler

16

- Bente sayılan kuruluşların aynı amaçlarla da olsa kamu idare ve kuruluşları dışındaki kurumlar tarafından işletilmesi halinde söz konusu muafiyet hükmünden yararlanılamayacaktır.
- Kamu idare ve kuruluşlarından maksat, merkezi yönetim kapsamına dahil olan genel ve özel bütçeli daireler ile il özel idareleri, belediyeler ve köylerdir.

Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri

17

Kamu idare ve kuruluşları tarafından genel insan ve hayvan sağlığını korumak ve tedavi etmek amacıyla işletilen kuruluşlar

18

Kamu idare ve kuruluşları tarafından genel insan ve hayvan sağlığını korumak ve tedavi amacıyla işletilen

- hastane,
- klinik,
- dispanser,
- sanatoryum,
- huzurevi,
- çocuk bakımevi,

Kamu idare ve kuruluşları tarafından genel insan ve hayvan sağlığını korumak ve tedavi etmek amacıyla işletilen kuruluşlar

19

- hayvan hastanesi ve dispanseri,
- hayvan bakımevi,
- veteriner bakteriyoloji, seroloji, distofajin kuruluşları ve benzeri kuruluşlar
- Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında kurumlar vergisinden muaftır.

Kamu idare ve kuruluşları tarafından sosyal amaçlarla işletilen kuruluşlar

20

Kamu idare ve kuruluşları tarafından sosyal amaçlarla işletilen

- şefkat, rehin ve yardım sandıkları,
- sosyal yardım kurumları,
- yoksul aşevleri,
- ceza ve infaz kurumları ile tutukevlerine ait işyurtları,
- darülaceze atölyeleri,

Kamu idare ve kuruluşları tarafından sosyal amaçlarla işletilen kuruluşlar

21

- Öğrenci yurtları,
- pansiyonları ve benzeri kuruluşlar
- Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile kurumlar vergisinden muaf tutulmuştur.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait kreş ve konukevleri ile askeri kışlalardaki kantinler

22

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait olup

- sadece kamu görevlilerine hizmet veren,
- kâr amacı gütmeyen ve
- üçüncü kişilere kiralanmayan
- kreş ve konukevleri ile askeri kışlalardaki kantinler Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında kurumlar vergisinden muaftır.

Kreş ve Konukevleri

23

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde genel yönetim kapsamındaki idareler belirtilmiş olup, buna göre,

- anılan Kanuna ekli (1), (2) ve (3) sayılı cetvellerde yer alan idarelere, sosyal güvenlik kurumlarına,
- mahallî idarelere (İl özel idaresi ve belediyeler ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler) ait
- kreş ve konukevleri,

Kreş ve Konukevleri

24

- sadece kamu görevlilerine hizmet vermek,
- kâr amacı gütmemek ve
- üçüncü kişilere kiralanmamak koşuluyla
- kurumlar vergisinden muaf olacaklardır.

Kantinler

25

Mülga 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin (13) numaralı bendine göre, genel ve katma bütçeli dairelere ait olup sadece kamu mensuplarına hizmet veren, kâr amacı gütmeyen ve üçüncü kişilere kiralananmayan kreş, konukevleri ve bunların kantinleri kurumlar vergisinden muaf tutulmuştu.

Söz konusu muafiyet, **5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ile 1/1/2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırıldığından, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait olsa dahi askeri kışlalar dışındaki kantinlerin kurumlar vergisine tabi tutulması gerekmektedir.**

Otelcilik ve turizm uygulama otelleri

26

Otel işletmeciliği işi ticari bir organizasyonu gerektirdiğinden, meslek okulları bünyesinde faaliyet gösteren **uygulama otellerinde okul öğrencilerinin stajlarını yapıyor olması,** otelin iktisadilik vasfını değiştirmemekte ve iktisadi işletme olarak **kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmesini gerektirmektedir.**

Otelcilik ve turizm uygulama otelleri

27

- söz konusu faaliyetlerin, bünyesinde eğitim unsurunu da barındırıyor olması, faaliyetin iktisadilik vasfını ortadan kaldırmadığı için otel işletmeciliğinin kamu kurumu tarafından icra ediliyor olması, muafiyetten yararlanılmasını gerektirmemektedir.

Gelir getirici faaliyetler

28

- Öğrenciler ve vatandaşlar için kurs ve eğitim programları düzenleme,
- proje hazırlama,
- analiz yapma ve
- kitap satışı faaliyetleri
- nedeniyle Kurumlar Vergisi Mükellefiyeti olup olmadığı?

Gelir getirici faaliyetler

29

- Üniversite bünyesinde gerçekleştirilen bilimsel konularda mütalaa verme, öğrenciler ve vatandaşlar için kurs ve eğitim programları düzenleme, proje hazırlama, analiz yapma ve kitap satışı faaliyetleri nedeniyle Üniversite bünyesinde oluşacak iktisadi kamu kuruluşu nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir.

Kurumlar Vergisi Matrahının Belirlenmesi

30

- Döner sermaye faaliyetleri kapsamında elde edilen gelirlerden Kurumlar vergisi matrahına esas olacak tutarlar belirlenirken matrahtan düşülecek unsurlar;
- %35, %30 ve %15 Birim payı
- %5 BAP payı
- %1 Hazine Payı
- Personele yapılan ek ödeme tutarları

III - GELİR VERGİSİ KANUNU

31

- **VERGİNİN KONUSU**
- **VERGİ SORUMLULUĞU**

GELİR VERGİSİ KONUSU

32

- **Madde No 1**

Kapsam Gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbidir.

Gelir, bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği, tasarruf veya harcamasına kaynak teşkil eden her türlü kazanç ve iratların safi tutarıdır.

ÜCRETİN TARİFİ

33

- **Madde No 61**

- **Kapsam**

Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. **Ücretin**

- ✓ ödenek,
- ✓ tazminat,
- ✓ kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı),
- ✓ tahsisat,
- ✓ zam,

ÜCRETİN TARİFİ

34

- ✓ avans,
- ✓ aidat,
- ✓ huzur hakkı,
- ✓ prim,
- ✓ ikramiye,
- ✓ gider karşılığı
- ✓ veya başka adlar altında ödenmiş olması

ÜCRETİN TARİFİ

35

- ✓ veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile **kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması** onun mahiyetini değiştirmez.

Bu kanunun uygulanmasında, aşağıda yazılı ödemeler de ücret sayılır:

- 1. 23'üncü maddenin 11 numaralı bendine göre istisna dışında kalan emeklilik, malüliyet, dul ve yetim aylıkları;

ÜCRETİN TARİFİ

36

- 2. Evvelce yapılmış veya gelecekte yapılacak hizmetler karşılığında verilen para ve ayınlarla sağlanan diğer menfaatler;
.....
- 5. Bilirkişilere,
- resmî arabuluculara,
- eksperlere,
- spor hakemlerine ve
- her türlü yarışma jürisi üyelerine
ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler;

VERGİ TEVKİFATI

37

- **Madde No 94**
- **Kapsam** **Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri**, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler
- aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

VERGİ TEVKİFATI

38

- **Madde No 94**
- 1. **Hizmet erbabına ödenen ücretler** ile 61' inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104' üncü maddelere göre,
- 2. **Yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden** (Noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç);
- a) 18'inci madde kapsamına giren **serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden, (2003/6577 sayılı B.K.K. ile % 17 Yürürlük; 1.1.2004)**
- b) Diğerlerinden, **(2006/11449 sayılı B.K.K. ile %20 Yürürlük;; 01.01.2007)**

VERGİ TEVKİFATI

39

- Madde No 94
- 3. 42'nci madde kapsamına giren işler dolayısıyla bu işleri yapanlara (kurumlar dahil) **ödenen istihkak bedellerinden**, (2006/11449 sayılı B.K.K. ile **% 3** Yürürlük; 1.1.2007)
- 4. Dar mükellefiyete tabi olanlara, **telif ve patent** haklarının satışı dolayısıyla yapılan **ödemelerden**, (2006/11449 sayılı B.K.K. ile **%20** Yürürlük;; 01.01.2007)
- 5. a) 70'inci maddede yazılı **mal ve hakların kiralanması** karşılığı yapılan ödemelerden, (2006/11449 sayılı B.K.K. ile **%20** Yürürlük;; 01.01.2007)
- b) (5035 Sayılı Kanununun 48/4-d maddesiyle değişen ibare. Geçerlilik:01.01.2004; Yürürlük:02.01.2004) **Vakıflar** (mazbut vakıflar hariç) **ve derneklere ait gayrimenkullerin kiralanması** karşılığında bunlara yapılan kira ödemelerinden, (2006/11449 sayılı B.K.K. ile **%20** Yürürlük;; 01.01.2007)
- c) **Kooperatiflere ait gayrimenkullerin kiralanması** karşılığında bunlara yapılan kira ödemelerinden, (2006/11449 sayılı B.K.K. ile **%20** Yürürlük;; 01.01.2007)

VERGİ TEVKİFATINDA UYULACAK ESASLAR

40

- Madde No 96
- Kapsam
- Vergi tevkifatı, 94'üncü madde kapsamına giren nakten veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır.
- Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder.
- Vergi tevkifatı, ücretler dışında kalan ödemelerde gayrisafi tutarlar üzerinden yapılır. Kesilmesi gereken verginin ödemeyi yapan tarafından üstlenilmesi halinde bu vergi, bilfiil ödenen miktar ile ödemeyi yapanın yüklendiği verginin toplamı üzerinden hesaplanır.

VERGİ TEVKİFATININ GÖSTERİLMESİ

41

- **Madde No 97**
- **Kapsam**
- İşverenler, hizmet erbabına ödedikleri **ücretlerden** 94'üncü madde gereğince yaptıkları **vergi tevkifatını** Vergi Usul Kanunu'nda yazılı ücret bordrosunda veya bordro yerine geçen diğer kayıtlarda göstermeye mecburdurlar.
- 94'üncü maddede yazılı ödemelerden yapılan vergi tevkifatı, vergi kesenin kayıt ve hesaplarında ayrıca gösterilir.
- 94'üncü maddede yazılı mevduat faizlerinden yapılan vergi tevkifatı takvim yılının sonunda mevduat hesabı yılı içinde kapatılmışsa, hesabın kapatıldığı tarihte vergi kesenin kayıt ve hesaplarında gösterilir.

MUHTASAR BEYANNAMENİN VERİLME ZAMANI

42

- Madde No 98
- Kapsam
- 94'üncü madde gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar **bir ay içinde yaptıkları ödemeler** veya tahakkuk ettirdikleri karlar ve iratlar ile bunlardan **tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın yirmiüçüncü günü akşamına kadar**, ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine **bildirmeye mecburdurlar**.
- Yıl sonlarında tahakkuk ettirilen mevduat faizlerinden kesilecek vergilerin bildirilmesi için bu süre bir ay uzatılır.

MUHTASAR BEYANNAMENİN VERİLME ZAMANI

43

- **Madde No 98**
- Aynı belediye hudutları içinde muhtelif yerlerde yapılan ödeme ve tahakkuklar ile bunlara ait vergilerin bir merkezden bildirilmesi caizdir.
- Ziraî ürün bedelleri üzerinden tevkifat yapanlar hariç olmak üzere,
- çalıştırdıkları hizmet erbabı sayısı 10 ve daha az olanlar, 94'üncü maddeye göre yapacakları tevkifatla ilgili muhtasar beyannamelerini, bağlı buldukları vergi dairesine önceden bildirmek şartıyla her ay yerine **Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının yirmiüçüncü günü akşamına kadar verebilirler**

VERGİ TEVKİFATININ YATIRILMASI

44

- **Madde No 119**
- **Kapsam**
- **94'üncü madde gereğince yapılan vergi tevkifatı, vergi kesenler tarafından beyanname verecekleri ayın yirmialtıncı günü akşamına kadar bağlı buldukları vergi dairesine yatırılır**
- "Maliye Bakanlığı, 94 üncü maddeye göre tevkifat yapacaklardan **on ve daha az hizmet erbabı çalıştıranlar** ile hizmet erbabı çalıştırmayanlara ilişkin olarak beyanname verme süresinden itibaren üç ayı geçmeyecek şekilde, ödeme zamanı belirlemeye yetkilidir."

VERGİ KESENLERİN SORUMLULUĞU

45

- **Kanun Adı VERGİ USUL KANUNU**
- **Madde No 11**
- **Kapsam**
- **Yaptıkları veya yapacakları ödemelerden vergi kesmeye mecbur olanlar, verginin tam olarak kesilip ödenmesinden ve bununla ilgili diğer ödevleri yerine getirmekten sorumludurlar.** Bu sorumluluk, bunların ödedikleri vergilerden dolayı asıl mükelleflere rücu etmek hakkını kaldırmaz.
- Mal alım ve satımı ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde **verginin ödenmesinden,**

VERGİ KESENLERİN SORUMLULUĞU

46

- alım satıma taraf olanlar,
- hizmetten yararlananlar ve
- aralarında doğrudan veya hısımlık nedeniyle ya da sermaye, organizasyon veya yönetimine katılmak veya menfaat sağlamak suretiyle dolaylı olarak ilişkide bulunduğu tespit olunanlar
- **müteselsilen sorumludurlar.**

VERGİ KESENLERİN SORUMLULUĞU

47

- **Kanun Adı** VERGİ USUL KANUNU
- **Madde No** 11
- **Kapsam**
- Ancak üçüncü fıkrada belirtilen **müteselsilen sorumluluk mal üreten çiftçiler ile nihaî tüketiciler için söz konusu değildir.**
- **Müteselsil sorumluluğun şartları, sınırları** ve bu konuya ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

VERGİ KESENLERİN SORUMLULUĞU

48

- Maliye ve Gümrük Bakanlığı **zirai ürünlerin** (işlenmiş olanlar dahil) **alım ve satımına aracılık eden kuruluşlar** ile Ticaret Borsalarını **bu mahsullerin satın alınması sırasında yapılacak vergi tevkifatından müteselsilen sorumlu tutmaya**, söz konusu ürünlerin satışı dolayısıyla yapılacak vergi tevkifatının hangi safhada yapılacağını her bir ürün için ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir.
- Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından belirlenen safhadan önceki safhalarda tevkif yoluyla alınan vergiler iade edilmez ve süresinde ilgili vergi dairesine yatırılır.

IV- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU

49

- **VERGİNİN KONUSU**
- **MÜKELLEFİYET**
- **KDV TEVKİFATI**
- **MUAFİYET**

Verginin Konusunu Teşkil Eden İşlemler

50

- **(Madde 1/g)** Genel ve katma bütçeli idarelere,
- il özel idarelerine,
- belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere,
- **üniversitelere,**
- dernek ve vakıflara,
- her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya

Verginin Konusunu Teşkil Eden İşlemler

51

- işletilen müesseseler ile
- döner sermayeli kuruluşların veya
- bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticarî, sınaî, ziraî ve meslekî nitelikteki teslim ve hizmetleri,

KDV ORANLARI

52

- (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için, **% 1**
- (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için, **% 8**
- listelerde yer alanlar hariç olmak üzere, vergiye tabi işlemler için, **% 18**

KDV TEVKİFATI

53

**Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği,
26.04.2014 Tarih ve 28983 Sayılı RG.**

- Tebliğde belirtilen işlemlere taraf olanlar, **kendine mal teslim edilen veya hizmet ifa edilen kişi ve/veya kurumlardır.**
- Bunlar, **verginin tam olarak kesilip ödenmesinden** ve bununla ilgili diğer ödevleri yerine getirmekten mükellef gibi **sorumlu olacaklardır.**

KDV TEVKİFATI

54

- **KDV tevkifatı ihtiyari bir uygulama olmayıp,** Maliye Bakanlığınca tevkifat uygulaması kapsamına alınan işlemlerde alıcılar tarafından **tevkifat yapılması zorunludur.**
- Diğer taraftan, Maliye Bakanlığınca tevkifat kapsamına alınmamış işlemlerde alıcılar tarafından tevkifat yapılması mümkün değildir.

KDV TEVKİFATI

55

- **Tevkifat Uygulamasında Sınır**
- **Kısmi tevkifat uygulaması kapsamına giren her bir işlemin KDV dahil bedeli 1.000 TL'yi aşmadığı takdirde, hesaplanan KDV tevkifata tabi tutulmaz. Sınırın aşılması halinde ise tutarın tamamı üzerinden tevkifat yapılır.**
- Tespit edilen tutarı aşan işlemlerde KDV tevkifatı zorunluluğundan kaçınmak amacıyla bedel parçalara ayrılamaz, aynı işleme ait bedellerin toplamı dikkate alınarak bu sınırın aşılması halinde tevkifat yapılır.

KDV TEVKİFATI

56

- Tevkifat zorunluluğundan kaçınmak amacıyla, birden fazla fatura düzenlenmek suretiyle bedelin parçalara bölündüğünün tespiti halinde vergi dairelerince, bütünlük arz ettiği anlaşılan alımların toplamının yukarıda belirtilen sınırı aşp aşmadığına bakılarak gerekli işlemler yapılır.

Sosyal ve Askerî Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar

57

- **Madde 17 :**
- **1. Kültür ve Eğitim Amacı Taşıyan İstisnalar:**
- Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler, **üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar,** kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,

Sosyal ve Askerî Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar

58

a) İlim, fen ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri,

b) Tiyatro, konser salonu, kütüphane, sergi, okuma ve konferans salonları ile spor tesisleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kültür ve eğitim faaliyetlerine ilişkin teslim ve hizmetleri,

Sosyal ve Askerî Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar

59

2. Sosyal Amaç Taşıyan İstisnalar:

a) Yukarıda sayılan kurum ve kuruluşların hastane, nekahathane, klinik, dispanser, prevantoryum, sanatoryum, kan bankası ve organ nakline mahsus bankalar, anıtlar, botanik ve zooloji bahçeleri, parklar ile veteriner, bakteriyoloji, seroloji ve distofajin laboratuvarları gibi kuruluşlar, öğrenci veya yetiştirme yurtları

Fatura ve Benzeri Vesika Düzenlenmesi

60

Madde 53:

Bu Kanunda geçen fatura ve benzeri vesikalar tabiri Vergi Usul Kanununda düzenlenen vesikaları ifade eder.

V - VERGİ USUL KANUNU

61

- **BELGE DÜZENİ**
- **MUAFİYET**
- **SORUMLULUK**

Hukuki Anlamda Fatura

62

- **İşletmeler açısından** borcu doğuran belge faturadır. Fatura hem satan ya da hizmet veren hem de müşteri bakımından önem taşır.
- Malı veren ya da hizmeti sağlayan düzenlediği faturanın ikinci nüshasını elinde tutar ve bunu **yapılan işlemin kanıtı ve kayıtlarının dayanağı** olarak saklar.

Hukuki Anlamda Fatura

63

- **Faturayı alan** ise kendi yönünden yaptığı mal veya hizmet alımının kanıtı ve buna ilişkin kayıtların desteği olarak bu belgeyi kullanır.

VUK da Fatura

64

- Fatura, Vergi Usul Kanunu' muzun 229-232'inci maddeleri arasında ele alınmıştır.
- 229'uncu maddede “**faturanın tanımı**” yapılmış iken,
- 230'uncu maddede “**faturanın şekli**”,
- 231. maddede “**fatura düzeni**” ve son olarak
- 232. maddede ise “**fatura kullanma zorunluluğu**” konuları açıklığa kavuşturulmuştur.

VUK da Fatura

65

- **Vergi kanunları ışığında faturanın tanımını yapmak gerekirse;**
“Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.”

Hukuki Anlamda Fatura

66

- **Fatura ayrıca ‘muhasabe kayıtlarına temel oluşturan ve hukuki bir kıymeti ifade eden belgedir’ şeklinde de tanımlanabilmektedir.**
- **Kuşkusuz, belgeler içinde en önemlisi faturadır.**

Faturanın V.U.K yönünden iki önemli özelliği bulunmaktadır:

67

Bunlardan birincisi, faturanın olayı temsil etmesidir.

- Ticari faaliyete konu olan mal veya hizmetin cinsini,
- miktarını,
- fiyatını,
- satış akdinin gerçekleştiği tarihi temsil eder.

Faturanın V.U.K yönünden iki önemli özelliği bulunmaktadır:

68

- **İkinci özelliği** ise, mal satış hasılatının kanuni defterlere kaydedilmesinde esas olması ve alıcı tarafından bakılacak olursa, mükellefin satın aldığı malın veya hizmetin maliyet bedeliyle kanuni defterlere intikaline esas oluşturmasıdır.

Fatura Düzenleme Süresi (Madde:231/5)

69

- Fatura, malın teslimi veya hizmetinin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir.
- Bu süre içerisinde düzenlenmemiş faturalar **hiç düzenlenmemiş** sayılır.

Özel Usulsüzlükler ve Cezaları a) Fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmaması ile diğer şekil ve usul hükümlerine uyulmaması (Madde No 353)

70

- 1. Verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının
- verilmemesi,
- alınmaması veya
- düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi halinde;
- bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine, **her bir belge için**(442 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2015'den itibaren 200 -TL) aşağı olmamak üzere bu belgelere yazılması gereken meblağın veya meblağ farkının % 10'u nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir.

Özel Usulsüzlükler ve Cezaları (Madde No 353)

71

- a) Fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmaması ile diğer şekil ve usul hükümlerine uyulmaması
- Bir takvim yılı içinde her bir belge nevine ilişkin olarak tespit olunan yukarıda yazılı özel usulsüzlükler için kesilecek cezanın toplamı (442 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2015'den itibaren 106.000 -TL) geçemez.

Özel Usulsüzlükler ve Cezaları (Madde No 353)

72

- 2.Maliye Bakanlığınca **düzenlenme zorunluluğu getirilen belgelerin;**
- düzenlenmediğinin,
- kullanılmadığının,
- bulundurulmadığının,
- düzenlenen belgelerin aslı ile örneğinde farklı meblağlara yer verildiğinin

Özel Usulsüzlükler ve Cezaları (Madde No 353)

73

- veya gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin tespiti halinde,
- **her bir belge için(442 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2015'den itibaren 200 –TL) özel usulsüzlük cezası kesilir.**

Özel Usulsüzlükler ve Cezaları (Madde No 353)

74

- Ancak, her bir belge nevine ilişkin olarak kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı her bir tespit için(442 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2015'den itibaren 10.600 - TL) bir takvim yılı içinde ise(442 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2015'den itibaren 106.000 - TL) aşamaz.

Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım Ve Dağıtım Hakkında Yönetmelik

75

- **Madde 13**
- **Belgelerin Temini, Kullanımı, Basım ve Dağıtımı**
 - e) **Genel ve Katma Bütçeli İdarelere, İl Özel İdarelerine, Belediyeler ve Köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile**

Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım Ve Dağıtım Hakkında Yönetmelik

76

- **233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde tanımı yapılan teşebbüs, teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, iştirak ve işletmeler kullanacakları belgeleri**

Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım Ve Dağıtım Hakkında Yönetmelik

77

- Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerinde belirtilen bilgileri taşıması kaydıyla anlaşmalı matbaalar dışındaki matbaalara da bastırabilirler.
- Ancak, bu şekilde belge bastırılması halinde, belgenin üzerine "Vergi Usul Kanunu Yönetmelik hükümlerine tabi değildir." ibaresinin yazılması zorunludur.

Bilgisayarda yazdırılan faturaların imzalarının da bilgisayarda yazdırılıp yazdırılmayacağı

- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun **230 ve 231'inci maddelerinde** faturanın şekli ve nizamına ilişkin esaslar düzenlenmiş olup,
- Kanunun 231'inci maddesinin 4'ncü fıkrasında **faturaların baş tarafında iş sahibinin veya namına imzaya mezun olanların imzası bulunur.** Hükmü yer almıştır.
- Yukarıdaki hükümde faturaların baş tarafında iş sahibinin veya namına imzaya mezun olanların imzasının bulunacağı belirtilmiş olup, **faturaların imzalanma şekline ait herhangi bir hükme yer verilmemiştir.**

Bilgisayarda yazdırılan faturaların imzalarının da bilgisayarda yazdırılıp yazdırılmayacağı

79

- Bu hükme göre, vergi uygulamaları bakımından **faturada imzanın bulunması zorunludur**. Ancak, iş yoğunluğu ve gün içerisinde düzenlenen fatura sayısının çok olması dikkate alınarak **imzaya yetkili olanların imzalarının notere onaylatılmak suretiyle** fatura üzerine bastırılarak kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Maliye Bakanlığı amblemi bulunmayan faturanın geçerli bir belge olup olmadığı

80

- Maliye Bakanlığı amblemi bulunması zorunluluğu, Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım ve Dağıtımı Hakkında Yönetmelikte belirtildiği üzere **anlaşmalı matbaalarca basım ve dağıtımı yapılan belgelere ilişkindir**. Dolayısıyla, bu yönetmelik hükümlerine tabi olmadan düzenlenen belgelerde Maliye Bakanlığı amblemi bulunması zorunluluğu bulunmamaktadır.

Kullanılan muhasebe programında fatura düzenlenmesi sırasında programın fatura üzerine sıra takipli referans numarası verilmesi ve fatura numarası ile farklı olan referans numarasını kayıtlar sırasında açıklama olarak muhasebe fişine işlenmesi durumunda, referans numarasının yevmiye maddesinde matbu fatura numarası olmadan bulunmasının uygun olup olamayacağı

81

- Mükellefler defter kayıtlarını gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş objektif belgelere dayandırmak, doğru ve eksiksiz kayıt yapmak suretiyle Kanun'un 171'inci maddesinde sayılan maksatları sağlayacak şekilde tutacaklardır. Buna göre, yalnızca **fatura üzerinde muhasebe programı tarafından üretilmiş referans numarası ile yevmiye kaydı yapılması mümkün olmayıp, kayıtlarda faturanın matbu numarasının bulunması gereklidir.**

VI – DEFTERLERİN ONAYLANMASI

82

- Kurumlar Vergisi Mükellefleri
- Kurumlar Vergisi Mükellefleri Dışındaki Dön.Ser.İş.Müd.
- Hesap Dönemi İçinde Onaylı Yaprakların Bitmesi Hâlinde, İlave Yeni Yaprakların Onayı
- Defterlerin Kullanılma Ve Saklanma Süreleri

Defterlerin onayı (DSİBMY/Mad.59)

83

- **MADDE 59 - (1)** Kurumlar vergisi mükellefi olmayan işletmelerin muhasebe birimlerince bu Yönetmelik hükümlerine göre tutulması gereken tüm defterler muhasebe yetkilileri tarafından onaylandıktan sonra kullanılır. Ancak, Bakanlıkça belirlenecek işlem hacmini aşan muhasebe birimlerinde tutulacak defterlerin noterlere veya noterlik görevini yürütmekle mükellef olanlara onaylatılması konusunda Bakanlık yetkilidir.

Defterlerin onayı (DSİBMY/Mad.59)

84

- (2) Hesap döneminin başında, muhasabe yetkilileri tarafından defterlerin sayfa sıra numaralarının birbirini takip edip etmediğine bakılmak ve bu sayfalar teker teker mühürlenmek suretiyle onaylanır.

Defterlerin onayı (DSİBMY/Mad.59)

85

- Ancak, kurumlar vergisi mükellefi olan işletmelerde tutulan
- yevmiye,
- envanter ve
- kasa defterleri,
- işletmenin bulunduğu yerdeki **noter** veya noterlik görevini yürütmekle mükellef olanlar **tarafından onaylanır.**

Defterlerin onayı (DSİBMY/Mad.59)

86

- (3) Çift nüshalı veya bilgisayar aracılığı ile tutulan defterlerin, bir hesap döneminde kullanılması tahmin edilen yaprak sayısı da yukarıdaki esaslara göre onaylanır.

Defterlerin onayı (DSİBMY/Mad.59)

87

- (4) Hesap dönemi içinde onaylı yaprakların bitmesi hâlinde, ilave yeni yapraklar onaylandıktan sonra kullanılır.
- İlave yeni yapraklara, hesap döneminin başında verilen onaylı yaprakların son sayfa numarasını takip eden sayfa numarası verilmek suretiyle devam ettirilir. Onay makamı, ilave yaprakların sayısını ilk onay şerhinin altına yazarak bu kaydı usulüne göre onaylar.

Defterlerin onayı (DSİBMY/Mad.59)

88

- (1) Bu yönetmelik hükümlerine göre tutulması gereken defterler, hesap dönemi itibarıyla yıllık olarak kullanılır. Ancak, ertesi hesap döneminde de kullanılması mümkün olan defterler, gerekli devir ve açılış işlemleri yapılmak ve Yönetmeliğin 59 uncu maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde yetkililerce onaylanmak suretiyle kullanılabilir.
- (2) Defterler, vergi kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, kullanıldıkları yıl dâhil 5 yılın sonunda arşiv defterine (Örnek:7) kaydedilerek arşive kaldırılır. Arşive kaldırılan defterler hakkında ilgili yönetmelik hükümleri uygulanır.

DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİNDE

89

- **SORUMLU VE**
- **SORUMLULUKLAR**

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği (Sorumluluk)

90

Madde 9 : Harcama yetkilisinin yetki ve sorumluluğu

Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve ilgili mevzuata göre yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği (Sorumluluk)

91

Madde 10 : Gerçekleştirme görevlileri ve sorumluluğu

Gider ve gelir gerçekleştirme görevlileri, kendilerine verilen görevlerin mevzuatına ve usulüne uygun olarak yürütülmesinden, düzenledikleri belgelerin doğruluğundan ve diğer gerçekleştirme görevlileri tarafından düzenlenen belgeler üzerinde yapmaları gereken kontrollerden sorumludurlar.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği (Sorumluluk)

92

Madde 15 : Muhasebe yetkilisinin sorumlulukları

Muhasebe yetkililerinin Kanuna göre yapacakları kontrollere ilişkin sorumlulukları, görevleri gereği incelemeleri gereken belgelerle sınırlıdır.

Yükseköğretim Kurumlarında Harcama Yetkilisi Kimler Olabilir?

93

- Döner sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 3 üncü maddesi f) bendinde “**Harcama Yetkilisi:** Bütçe ile ödenek tahsis edilen her bir işletmenin en üst yöneticisini veya anılan görevi yürütmekle görevlendirilen kişiyi,” ifade eder demektedir.

Yükseköğretim Kurumlarında Harcama Yetkilisi Kimler Olabilir?

94

- 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde “(Değişik:25.12.1998-23564/5 md. Değiştirilerek Kabul: 06.11.1999-21780/1 md.) Döner sermaye işletmesinin yönetim kurulu, üniversite yönetim kuruludur. **İta amiri Rektördür.** Rektör bu yetkisini uygun gördüğü ölçüde yardımcılara, dekanlara veya enstitü, yüksekokul ve araştırma ve uygulama merkezi müdürlerine devredebilir.

Yükseköğretim Kurumlarında Harcama Yetkilisi Kimler Olabilir?

95

Yukarda yer alan mevzuat hükmü gereğince Yükseköğretim Kurumlarında bu görev **Rektör tarafından görevlendirilecek**

- **Rektör yardımcıları,**
 - **Dekanlar veya enstitü, yüksekokul ve**
 - **Araştırma ve uygulama merkezi müdürleri (Uygulama ve Araştırma Hastaneleri Başhekimleri)**
- tarafından yürütülebilir.**

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirme Görevlisi Kimler Olabilir?

96

- Döner sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinde “(1) **Gider gerçekleştirme görevlileri**, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.
- (2) Harcama yetkilisi, kendisine en yakın üst kademe yöneticilerinden birisini veya birkaçını ödeme emri belgesini düzenlemek üzere görevlendirir. Görevlendirilen kişiler de gerçekleştirme görevlisi olup, harcama birimindeki ön malî kontrol görevini yaparlar.

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirme Görevlisi Kimler Olabilir?

97

- (3) **Gelir gerçekleştirme görevlileri**; işletme gelirlerinin tahakkuk ve takip işlemlerini yürütürler.
- (4) **Gider ve gelir gerçekleştirme görevlileri**, kendilerine verilen görevlerin mevzuatına ve usulüne uygun olarak yürütülmesinden, düzenledikleri belgelerin doğruluğundan ve diğer gerçekleştirme görevlileri tarafından düzenlenen belgeler üzerinde yapmaları gereken kontrollerden sorumludurlar.” denilmektedir.

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirme Görevlisi Kimler Olabilir?

98

- 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde ise Tahakkuk Memurunun nasıl atanacağı ve görevleri **“Döner sermayeden yapılacak giderler ile tahsis edilecek gelirler, tahakkuk memuru tarafından tahakkuk ettirilir. Tahakkuk memurluğu işletme müdürü tarafından yürütülür.**

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirme Görevlisi Kimler Olabilir?

99

- **(Ek:23.01.2001-24296/1 md.) İlgili üniversitenin tüm eğitim-öğretim, araştırma ve uygulama birimlerinin faaliyet alanlarını kapsayan döner sermaye işletmelerinde tahakkuk memurluğu görevi uygun görüldüğü ölçüde üniversite bünyesindeki fakülte, enstitü, yüksekokul ve diğer birimlerde görevli yöneticilere, Rektörün onayını almak şartıyla devredilebilir.”** denilmektedir.

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirme Görevlisi Kimler Olabilir?

100

Yukarda yer alan mevzuat hükmü gereğince Yükseköğretim Kurumlarında bu görevler **Rektör tarafından görevlendirilecek**

- işletme müdürü tarafından yürütülecektir veya uygun görüldüğü ölçüde üniversite bünyesindeki
- fakülte,
- enstitü,
- yüksekokul ve
- diğer birimlerde görevli yöneticilere, **Rektörün onayını almak şartıyla devredilebilir.**

Teşekkür ederim